

Näringsdepartementet
Avdelningen för hållbar tillväxt
Enheten för regional tillväxt och EU:s sammanhållningspolitik
Kontakt: Pia Diring
Pia.diring@regeringskansliet.se

Ulriksdals Slott, Solna den 12 september, 2018

Världsnaturfonden WWFs yttrande för Dnr N2018-03829-RTS; Remiss av EU-kommissionens förslag COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473

Detta remissvar avser endast kommentera på förslaget om en ny förordning för den europeiska havs- och fiskerifonden 2021–2027. Sammanfattning av WWFs synpunkter på remissen:

- WWF har noterat att den nuvarande havs- och fiskerifonden kritiserats för att vara för föreskrivande, sakna flexibilitet och att ha ett allt för stort fokus på stödberättigande åtgärder istället för måluppfyllnad vilket kommissionen nu försökt lösa genom att förenkla regelverket och skapa en mer flexibel genomföranderam. Även om WWF stödjer behovet av att förenkla regelverket för att möjliggöra större upptag av fonden måste detta ske utan att listan över stödberättigande åtgärder och villkoren för att få ekonomiskt stöd minskas. Det faktum att medlemsstaterna inte spenderat de tilldelade resurserna beror främst på administrativa och byråkratiska problem på nationell och lokal nivå, inte bristande flexibilitet. Att delegera beslutet att fastställa regler för stödberättigande och villkor till medlemsstaterna kommer inte att bidra till att lösa problemet utan istället skapa ojämlig tillgång till fonden inom EU. WWF anser att tydliga mekanismer bör inrättas för att säkerställa att skattepengar spenderas där behovet är som störst och att stöd går till hållbar förvaltning av haven i syfte att förbättra den marina biologiska mångfalden och havens förmåga att stå emot yttre påfrestningar.
- EHFFs främsta mål är att skapa hållbara affärsmodeller för fiske och vattenbruk samt att bidra till god ekologisk status i haven. Ekonomiskt stöd via EHFF är därför villkorat till att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, inklusive dess bevarandemål om hållbart nyttjande av de levande marina biologiska resurserna, och minimering av fisket och vattenbrukets inverkan på den marina miljön (artikel 2 i GFP-förordningen). WWF anser att finansiering via EMFF, även bör vara villkorat till bestämmelserna i Art-och Habitatdirektivet samt Havsmiljödirektivet. I praktiken skulle detta exempelvis kunna innebära att stöd återkallas som ett fiskefartyg fiskar i ett Natura 2000 område.
- Effektiv datainsamling, kontroll och verkställighet är grundläggande förutsättningar för en fungerande fiskeriförvaltning. Trots detta saknas data för flera fiskebestånd och stora brister i kontroll och övervakning finns i många medlemsländer.

- EU kommissionen har föreslagit att 15% av EHFF budgeten ska öronmärkas för kontroll och datainsamling. Även om WWF anser att denna öronmärkning är positiv anser vi att den bör ökas till minst 25% då effektiv kontroll och robusta beståndsuppskattningar bör ett prioritetområde för fonden. Särskilt fokus bör läggas på att påskynda införandet av fjärrstyrd elektronisk övervakning genom kameror eller sensorer för att ta itu med några av de brister som påpekats av kontrollexperter med avseende på genomförandet av landningsskyldigheten och insamling av fiskedata. Ett annat prioriteringsområde för fonden bör vara finansiering av spårningssystem för småskaliga fiskebåtar för att möjliggöra övervakning av deras hållbarhet och miljöpåverkan.
- Att minska fiskets påverkan på den marina miljön och se till att marina skyddade områden verkligen ger konkreta resultat är angeläget. Än så länge har endast ett fåtal medlemsstater tilldelat medel för dessa ändamål. WWF anser därför att en del av EHFF budgeten bör öronmärkas för att säkerställa att finansiering går till att skydda havets biologiska mångfald och till att förvalta och övervaka skyddade områden.
- Kommissionens förslag innehåller satsningar på en hållbar blå ekonomi. Man vill investera i lokala samhällen för de ska kunna nyttja och dra fördel av de möjligheter den blåa ekonomin erbjuder”. WWF anser att finansiering för att främja en hållbar blå ekonomi bör 1) säkerställa att haven kan försörja nuvarande och framtida generationer 2) återställa och skydda havens mångfald, produktivitet, motståndskraft och egenvärde 3) främja miljövänlig teknik, förnyelsebar energi och cirkulära materialflöden. Inga av dessa principer återfinns i kommissionens förslag.
- WWF anser att EHFF har en viktig roll att spela i att minska bifångster i fisket och därmed påskynda implementeringen av landningsskyldigheten. EHFF bör stödja insatser för ett mer selektivt fiske som pilotprojekt för att testa nya och förbättra befintliga fiskeredskap och kunskapsspridning om hur bifångster kan minskas. WWF anser att en öronmärkning av medel till selektiva redskap bör övervägas för att säkra att landningsskyldigheten efterlevs.
- Vi ställer oss kritiska till att kommissionen återinfört stödet till småskaliga fiskebåtar att förvärva begagnade fiskebåtar och byta ut deras motorer. WWF anser att detta strider mot SDG 14.6 som klargör att subventioner som bidrar till överkapacitet ska förbjudas. Kommissionen menar att dessa subventioner inte medför en ökning av fiskeansträngningen eftersom båtarna redan finns i systemet. Detta bygger dock på ett antagande att EUs fiskeflotta inte fiskar med än vad bestånden klarar, att beståndsuppskattningar är kompletta och att inget illegalt fiske förekommer. Det finns en betydande risk att åtgärden kommer att bibehålla en fortsatt hög fiskekapacitet, istället för att minska den vilket är syftet.
- Likt stödet till småskaliga fiskebåtar för frövärvning av begagnade fiskebåtar har kommissionen även återinfört möjligheten att ersätta yrkesfiskare som skrotar sina fiskebåtar. EU spenderade 2,73 miljarder euro från 1994 till 2013 på skrotning av båtar, men trots detta har ökade fiskekapaciteten under samma period med 3% varje år¹. För att undvika ett liknande scenario denna gång föreslår man nu att ersättning endast ska utbetalas när resultat tydligt redovisar att fiskekapaciteten faktiskt minskat. Även om principen är bra, kan det bli svårt att i praktiken följa upp hur dessa pengar faktiskt spenderats. En betydande risk finns att bidragen även fortsättningsvis leder till ökat fisketryck, genom att minska investeringsrisken för företag. WWF anser därför att sådant stöd bör vara kopplat till tydliga krav och uppföljning, för att säkra att det verkligen leder till minskad överkapacitet, istället för det motsatta.
- Kommissionen föreslår att EHFF kan ge stöd till yrkesfiskare om en händelse inträffar som innebär att fisket måste stoppas. Det kan exempelvis handla om en naturkatastrof eller miljöincident som förhindrar fortsatt fiske. Sådant stöd kommer bara beviljas om konsekvenserna blir betydande för yrkesfiskare, dvs. om det berörda fartygets kommersiella verksamhet avbryts under minst 90 på varandra följande dagar och om de ekonomiska förlusterna uppgår till mer än 30% av det berörda företagets årliga omsättning. WWF anser att sådant stöd är olämpligt och istället bör gå till att investera i en långsiktig anpassning av fiskeflottan så att fisketrycket är i linje med vad fiskebestånden klarar av. Att ersätta fiskare då deras möjligheter att fiska begränsas, kommer inte bidra till att skapa en fiskeflotta i balans med naturen vilket bör vara målsättningen.

¹ European Commission, Non-Paper, “[CFP Reform – Transferable Fishing Concessions](#)”

- Stöd till hållbart vattenbruk får också beviljas enligt EHFF i enlighet med artikel 34.1 i EU förordning nr 1380/2013 som avser att "främja hållbarhet och bidra till en tryggad livsmedelsförsörjning och livsmedelstillgång och tillväxt och sysselsättning..." i syfte att "stärka vattenbruksnäringens konkurrenskraft och stödja utveckling och innovation i sektorn, minska den administrativa bördan och göra genomförandet av unionsrätt effektivare och mer lyhört för intressenternas behov, uppmuntra ekonomisk verksamhet, främja diversifiering och förbättrad livskvalitet i kust- och inlandsområden, samt integrera vattenbruksverksamhet i den fysiska planeringen av hav, kuster och inland". Det är tydligt att man med "hållbart vattenbruk" avser ett vattenbruk som är ekonomisk lönsamt och leder till sysselsättning. WWF saknar den ekologiska dimensionen av hållbarhet i kommissionens förslag och vill se ett tydligare miljöfokus i vattenbruksåtgärder, då detta är en förutsättning för att sektorn ska kunna utvecklas utan negativ inverkan på omgivande miljö och naturresurser.

För Världsnaturfonden WWF

Åsa Ranung
Avdelningschef Hav och vatten
Världsnaturfonden WWF

Karin Glaumann
Sakkunnig Fisk och Marknad
Världsnaturfonden WWF